

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2014/19879
Karar No.	2015/16800
Tarihi:	17.09.2015

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
5510 S.SGK/86

- **İŞE GİRİŞ BİLDİRGELERİN HİZMETİN KESİNTİLİ GEÇTİĞİNİN KARİNESİ OLMASI**
- **SİGORTALININ HİZMETLERİNİN HANGİ İŞYERİNDE HANGİ SÜRELERDE GEÇTİĞİNİN SOMUT OLRAK BELİRLENMESİNİN GEREKMESİ**

• **ÖZETİ** işe giriş bildirgesi ve imzalı puantajlar davacı çalışmalarının işyerinde kesintili geçtiğinin karinesidir. Karinenin tersinin ise eşdeğerdeki delillerle kanıtlanması gerektiği söz götürmez. Bu gibi durumlarda çalışma olgusunu ortaya koyabilecek inandırıcı ve yeterli kanıtlar aranmalı, kamu düzenine dayalı bu tür davalarda hakim, görevi gereği doğrudan soruşturmayı genişleterek sigortalılık koşullarının oluşup oluşmadığını belirlemelidir

Yapılacak iş; dava konusu yapılan çalışma döneminin tamamında, imzalı puantaj kayıtları olan dönemlerde imzalı puantaj kadar; imzalı puantaj kayıtları olmayan veya olup da itiraz edilen imzaların davacıya ait olmadığı anlaşılan dönemlerde ise, dönem bordrolarında ihtilaf dönemin tamamında kayıtlı ve tarafsız tanıklar saptanarak bunların bilgilerine başvurmak, bordrolarda adı geçen kişilerin adreslerinin tespit edilememesi veya beyanları ile yetinilmediği takdirde, Sosyal Güvenlik Kurumu, zabıta, maliye, meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle davalı işyerine komşu işyerlerini tespit edip bu işyerlerinin uyuşmazlık konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı çalışanlar, yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile gerçek bir çalışma olup olmadığı ve süresi yönünde yöntemince beyanlarını almak, çalışma olgusunu somut ve inandırıcı bilgilere dayalı şekilde 506

sayılı Yasanın 2, 6, 9 ve 79/8. maddeleri gereğince ortaya koyulduktan sonra hüküm altına alınan sürelerde davacının çalışmasının hangi işveren yanında geçtiği açıkça belirtilmek sureti ile hüküm kurmaktan ibarettir.

Davacı, davalılardan işverene ait işyerinde 24/01/2006-01/03/2010 tarihleri arasında geçen çalışmalarının tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalılar vekillerince temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Sultan Köse tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı gerektirici nedenlere göre davalıların aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan tüm temyiz itirazlarının reddine,

2- Dava, davacının 24.01.2006-01.03.2010 tarihleri arasında davalı işyerinde hizmet akdine dayalı olarak geçen ve Kuruma bildirilmeyen çalışmalarının tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kabulü ile, hükmünde yazılı şekilde karar verilmiştir.

Davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı Yasa'nın 79/10. ve 5510 sayılı Yasa'nın 86/9. maddeleri bu tip hizmet tespiti davaları için özel bir ispat yöntemi öngörmemiş ise de, davanın niteliği kamu düzenini ilgilendirdiği ve bu nedenle özel bir duyarlılık ve özenle yürütülmesi gerektiği Yargıtay'ın ve giderek Dairemizin yerleşmiş içtihadı gereğidir.

Gerçekten de işe giriş bildirgesi ve imzalı puantajlar davacı çalışmalarının işyerinde kesintili geçtiğinin karinesidir. Karinenin tersinin ise eşdeğerdeki delillerle kanıtlanması gerektiği söz götürmez. Bu gibi durumlarda çalışma olgusunu ortaya koyabilecek inandırıcı ve yeterli kanıtlar aranmalı, kamu düzenine dayalı bu tür davalarda hakim, görevi gereği doğrudan soruşturmayı genişleterek sigortalılık koşullarının oluşup oluşmadığını belirlemelidir. Bu yön, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.09.1999 gün 1999/21-510-527, 30.06.1999 gün 1999/21-549-555, 5.2.2003 gün 2003/21-35-64, 15.10.2003 gün 2003/21-634-572, 3.11.2004 gün 2004/21-480-579 ve 2004/21-479-578, 10.11.2004 gün 2004/21-538 ve 1.12.2004 gün 2004/21-629 sayılı kararlarında da vurgulanmıştır.

Dosya içeriğinden; davalı işveren tarafından davacı adına 24.01.2006,04.06.2009 tarihli işe giriş bildirelerinin düzenlendiği, Kurum kayıtlarında davacının 24.01.2006-02.01.2008 tarihleri arasında "81030494" sicil mamaları davalı işyerinde, 04.01.2008-01.03.2011 tarihleri arasında ise "1320516" sicil numaralı Timur Bircan işyerinde çalışmalarının gözüktüğü, davalı tarafından sunulan vekaletnamede Timur Bircan'ın davalı işyeri ortaklarından olup sorumlu müdür olduğunun anlaşıldığı, davacının çalışmasının hangi işyerinde hangi sürelerde geçtiğinin somut olarak ortaya konulmadığı, öte yandan bir kısım imzalı puantaj kayıtlarının dosyaya sunulduğu ancak bilirkişi tarafından kayıtların fotokopi olduğu için dikkate alınmadığının belirtildiği ve mahkemece de bu kayıtların geçerliliği hususunda araştırma yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Yapılacak iş; dava konusu yapılan çalışma döneminin tamamında, imzalı puantaj kayıtları olan dönemlerde imzalı puantajlar kadar; imzalı puantaj kayıtları olmayan veya olup da itiraz edilen imzaların davacıya ait olmadığı anlaşılan dönemlerde ise, dönem bordrolarında ihtilaflı dönemin tamamında kayıtlı ve tarafsız tanıklar saptanarak bunların bilgilerine başvurmak, bordrolarda adı geçen kişilerin adreslerinin tespit edilememesi veya beyanları ile yetinilmediği takdirde, Sosyal Güvenlik Kurumu, zabıta, maliye, meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle davalı işyerine komşu işyerlerini tespit edip bu işyerlerinin uyumsuzluk konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı

Çalışanlar, yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile gerçek bir çalışma olup olmadığı ve suresi yönünde yöntemince beyanlarını almak, çalışma olgusunu somut ve inandırıcı bilgilere dayalı Şekilde 506 sayılı Yasanın 2, 6, 9 ve 79/8. maddeleri gereğince ortaya koyulduktan sonra hüküm altına alman surelerde davacının çalışmasının hangi işveren yanında geçtiği açıkça belirtilmek sureti ile hüküm kurmaktan ibarettir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olgular göz önünde tutulmaksızın eksik inceleme ve araştırma ile yazılı Şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalıların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davalılardan Bircanlar Cam Mozaik Yapı Elemanları Tarım San. Ve Tic. Ltd. Őti'ne iadesine, 17.09.2015 gününde oybirliğiyle karar verildi.